KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/1409,

18. august 2022,

mis käsitleb veebiteenuse käitamise tingimuste üksikasjalikke norme, veebiteenuse suhtes kohaldatavaid andmekaitse- ja andmeturbe-eeskirju ning veebiteenuse arendamise ja tehnilise rakendamise meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) 2021/1224

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrust (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011, ([1]) eriti selle artikli 13 lõiget 7, artiklit 13a ja artikli 36 esimese lõigu punkti h,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta (VISi määrus), ([2]) eriti selle artikli 45c lõike 3 neljandat lõiku, artikli 45c lõike 5 teist lõiku ja artikli 45d lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EL) 2017/2226 on loodud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, mille eesmärk on elektrooniliselt registreerida ja salvestada liikmesriikide territooriumil lühiajaliseks viibimiseks loa saanud või loast ilma jäänud kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist väljumise kuupäev, kellaaeg ja koht ning arvutada nende lubatud viibimisaeg.

(2) Määrusega (EÜ) nr 767/2008 on loodud viisainfosüsteem, mille eesmärk on vahetada liikmesriikide vahel andmeid lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade taotluste ning viisa tühistamise, kehtetuks tunnistamise või pikendamise otsuste kohta.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1077/2011 ([3]) asutatud Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) vastutab riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi väljatöötamise ning riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ja viisainfosüsteemi operatiivjuhtimise eest.

(4) Komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2021/1224 ([4]) on kehtestatud määruse (EL) 2017/2226 artiklis 13 sätestatud veebiteenuse käitamise kirjeldus ja tingimused, sh andmekaitse ja turvalisuse erisätted. Nimetatud kirjelduse ja tingimuste puhul on muu hulgas arvesse võetud viisanõudest vabastatud reisijaid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1240 ([5]) artikli 45 lõike 2 tähenduses. Nimetatud kirjeldust ja tingimusi tuleks kohandada, võttes arvesse kolmandate riikide kodanikke, kes vajavad lühiajalist viisat, pikaajalist viisat või elamisluba määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c tähenduses. Selguse huvides nimetatud määrus asendatakse.

([1]) ELT L 327, 9.12.2017, lk 20.

([2]) ELT L 218, 13.8.2008, lk 60.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 286, 1.11.2011, lk 1).

([4]) Komisjoni 27. juuli 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/1224 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/2226 sätestatud veebiteenuse kasutustingimuste üksikasjalike normide, veebiteenuse suhtes kohaldatavate andmekaitse- ja andmeturbe-eeskirjade ning veebiteenuse arendamise ja tehnilise rakendamise meetmete kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus C(2019) 1230 (ELT L 269, 28.7.2021, lk 46).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

(5) Määruse (EL) 2017/2226 artikli 13 lõike 3 kohaselt peavad vedajad kasutama veebiteenust, et kontrollida, kas üheks või kaheks sisenemiseks väljastatud lühiajalist viisat omavad kolmandate riikide kodanikud on oma viisaga lubatud sisenemiste arvu juba ära kasutanud.

(6) Määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõigete 1 ja 2 kohaselt peavad lennu- ja mereveoettevõtjad ja rahvusvahelised vedajad, kes veavad reisijate rühmi bussiga, kasutama vedajate võrguväravat, et kontrollida, kas kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse lühiajalise viisa või lennujaama transiidiviisa nõuet või kellel peab olema pikaajaline viisa või elamisluba, omavad kehtivat lühiajalist viisat, lennujaama transiidiviisat, pikaajalist viisat või elamisluba.

(7) Selleks et vedajatel oleks võimalik kontrollida, kas kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse viisanõuet või kellel peab olema lennujaama transiidiviisa, pikaajaline viisa või elamisluba, omavad kehtivat viisat või elamisluba, peaks neil olema juurdepääs veebiteenusele. Vedajate juurdepääs veebiteenusele peaks toimuma autentimiskava kasutades ning neil peaks olema võimalik saata ja vastu võtta teateid vormingus, mille peab kindlaks määrama eu-LISA.

(8) Selleks et vedajad saaksid luua ühenduse veebiteenusega ja seda kasutada, tuleks kehtestada teate vormingu ja autentimiskava tehniline eeskiri, mis määratletakse tehnilistes suunistes, mis on osa määruse (EL) 2017/2226 artikli 37 lõikes 1 osutatud tehnilistest kirjeldustest, mille võtab vastu eu-LISA.

(9) Vedajatel peaks olema võimalik märkida, et reisijad jäävad väljapoole määruse (EL) 2017/2226 ja määruse (EÜ) nr 767/2008 kohaldamisala, ning vedajad peaksid sel juhul saama veebiteenuselt automaatse teate „Ei ole kohaldatav“, tegemata päringut kirjutuskaitstud andmebaasis ja logimata.

(10) Komisjon, eu-LISA ja liikmesriigid peaksid proovima teavitada kõiki teadaolevaid vedajaid registreerimise viisist ja ajast. Kui registreerimine ning vajaduse korral testimine on edukalt lõpetatud, siis peaks eu-LISA vedaja ühendama vedaja liidesega.

(11) Autenditud vedajad peaksid veebiteenusele juurdepääsu andma ainult nõuetekohaselt volitatud töötajatele.

(12) Käesolevas määruses tuleks sätestada autentimiskava suhtes kohaldatavad andmekaitse- ja andmeturbe-eeskirjad.

(13) Tagamaks et kontrollpäring põhineb võimalikult ajakohasel teabel, tuleks päringuid teha kõige varem 48 tundi enne kavandatud lahkumisaega.

(14) Käesolevat määrust tuleks kohaldada lennu- ja mereveoettevõtjate ning rahvusvaheliste vedajate suhtes, kes veavad reisijate rühmi bussiga liikmesriikide territooriumile. Transpordivahendisse sisenemisele võib eelneda liikmesriigi territooriumile sisenemise piirikontroll. Neil juhtudel tuleks vedajad vabastada kohustusest kontrollida reisijate reisiloa olekut.

(15) Vedajad peaksid saama kasutada veebivormi avalikul veebisaidil, et küsida abi. Kui vedajad abi küsivad, siis peaksid nad saama kättesaamise kinnituse, mis sisaldab abi küsimise numbrit. eu-LISA või ETIASe kesküksus võib võtta abi küsimise numbri saanud vedajatega ühendust mis tahes vajalikul viisil, sh telefoni teel, et anda sobilik vastus. Vaja on võtta vastu üksikasjalikud reeglid kõnealuse abi kohta, mida peab osutama ETIASe kesküksus, nagu on ette nähtud määruse (EL) 2017/2226 artiklis 13a.

(16) Võttes arvesse, et määrus (EL) 2017/2226 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1134 ([6]) põhinevad Schengeni *acquis*'l, teatas Taani kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artikliga 4, et ta on otsustanud määruse (EL) 2021/1134 oma siseriiklikusse õigusesse üle võtta. Seepärast on nimetatud määrus tema suhtes siduv.

(17) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale ([7]). Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(18) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) ([8]) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ ([9]) artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkonda.

(19) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([10]) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ ([11]) artikliga 3.

(20) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([12]) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL ([13]) artikliga 3.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1134, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (ELT L 248, 13.7.2021, lk 11).

([7]) Käesolev määrus ei kuulu nende meetmete kohaldamisalasse, mis on ette nähtud nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusega 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

([8]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

([9]) Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

([10]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

([11]) Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

([12]) ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

([13]) Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

(21) Bulgaaria ja Rumeenia puhul, seoses käesoleva õigusakti kohaste sätetega, mis käsitlevad määrust (EL) 2017/2226, on Schengeni infosüsteemi kohta käivad Schengeni *acquis*' sätted jõustatud nõukogu otsusega (EL) 2018/934, ([14]) viisainfosüsteemi käsitlevad Schengeni *acquis*' sätted on jõustatud nõukogu otsusega (EL) 2017/1908 ([15]) ning kõik määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõike 2 punktis b sätestatud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutamise tingimused on täidetud ja seega peaksid need liikmesriigid riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutama alates selle töölerakendamisest, mille kohta tehakse otsus kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõikega 1. Määrust (EÜ) nr 767/2008 käsitlevad käesoleva õigusakti kohased sätted kujutavad enesest õigusakti, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 tähenduses,

(22) Küprose ja Horvaatia puhul seoses käesoleva õigusakti kohaste sätetega, mis käsitlevad määrust (EL) 2017/2226, on vaja anda riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi toimimiseks passiivne juurdepääs viisainfosüsteemile ning jõustada kõik Schengeni infosüsteemi käsitlevad Schengeni *acquis*' sätted kooskõlas asjakohaste nõukogu otsustega. Neid tingimusi saab täitma hakata alles siis, kui kohaldatava Schengeni hindamiskorra kohane kontroll on edukalt lõpule viidud. Seepärast peaksid riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutama ainult need liikmesriigid, kes vastavad kõnealustele tingimustele riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi töölerakendamise hetkel. Liikmesriigid, kes ei kasuta riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi alates selle töölerakendamisest, tuleks ühendada riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemiga vastavalt määruses (EL) 2017/2226 sätestatud menetlusele niipea, kui kõik need tingimused on täidetud.

(23) Küprose puhul kujutavad määrust (EÜ) nr 767/2008 käsitlevad käesoleva õigusakti kohased sätted enesest õigusakti, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 tähenduses,

(24) Horvaatia puhul kujutavad määrust (EÜ) nr 767/2008 käsitlevad käesoleva õigusakti kohased sätted enesest õigusakti, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 tähenduses.

(25) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([16]) artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 22. märtsil 2022.

(26) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas e-piiride komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse:

a) veebiteenuse käitamise üksikasjalikud normid ja tingimused ning andmekaitse- ja andmeturbe-eeskirjad, nagu on sätestatud määruse (EL) 2017/2226 artikli 13 lõigetes 1 ja 3 ning artikli 36 esimese lõigu punktis h ning määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõike 3 neljandas lõigus;

([14]) Nõukogu 25. juuni 2018. aasta otsus (EL) 2018/934, mis käsitleb Schengeni infosüsteemiga seotud Schengeni *acquis*' ülejäänud sätete jõustamist Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias (ELT L 165, 2.7.2018, lk 37).

([15]) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta otsus (EL) 2017/1908, mis käsitleb viisainfosüsteemiga seotud Schengeni *acquis*' teatavate sätete jõustamist Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias (ELT L 269, 19.10.2017, lk 39).

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

b) vedajate autentimiskava, mis võimaldab neil täita määruse (EL) 2017/2226 artikli 13 lõikes 3 ning määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõike 5 teises lõigus sätestatud kohustusi, ning üksikasjalikud normid ja tingimused vedajate registreerimiseks autentimiskavas;

c) selliste menetluste üksikasjalik kirjeldus, mida tuleb järgida juhul, kui veebiteenus ei ole vedajatele tehnilistel põhjustel kättesaadav, vastavalt määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45d lõikele 3.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „vedaja liides“ – veebiteenus, mille eu-LISA töötab välja kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 37 lõikega 1, kui seda kasutatakse kõnealuse määruse artikli 13 lõikes 3 märgitud otstarbel, ja vedajate võrguvärav, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõigetes 2 ja 3, mis hõlmab kirjutuskaitstud andmebaasiga ühendatud IT-liidest;

2) „tehnilised suunised“ – määruse (EL) 2017/2226 artikli 37 lõikes 1 osutatud tehniliste kirjelduste osa, mida vedajad saavad kasutada autentimiskava rakendamiseks ning käesoleva määruse artikli 4 lõike 2 punktis a osutatud rakendusliidese teatevormingu väljatöötamiseks;

3) „nõuetekohaselt volitatud töötajad“ – töötajad, kes kuuluvad vedaja isikkoosseisu või kellega vedaja või asjaomase vedaja juhendamise või järelevalve all olev muu juriidiline või füüsiline isik on sõlminud töölepingu ning kellele on antud ülesanne kontrollida vedaja nimel kooskõlas määruse (EL) 2017/2226 artikli 13 lõikega 3, kas viisaga lubatud sisenemiste arv on juba ära kasutatud, ja ülesanne kontrollida kooskõlas määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõikega 1 alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest, kas kolmandate riikide kodanikel, kelle suhtes kohaldatakse lühiajalise viisa nõuet või kellel peab olema pikaajaline viisa, lennujaama transiidiviisa või elamisluba, on vastavalt kas kehtiv lühiajaline viisa, pikaajaline viisa, lennujaama transiidiviisa või elamisluba olemas.

Artikkel 3

Vedajate kohustused

1. Alates riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi töölerakendamisest kuni viisainfosüsteemi kasutuselevõtmiseni esitavad vedajad vedaja liidese kaudu päringu, et kontrollida ühekordse viisa või kahte sisenemist võimaldava viisa puhul, kas viisaga lubatud sisenemiste arv on juba ära kasutatud, nagu on osutatud määruse (EL) 2017/2226 artiklis 13 (edaspidi „kontrollpäring“).

2. Alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest teevad vedajad vedaja liidese kaudu päringu, et kontrollida järgmist:

a) lühiajalise viisa puhul seda, kas viisaga lubatud sisenemiste arv on juba ära kasutatud või kas on täis viisa omaniku maksimaalne lubatud viibimisaeg, nagu on osutatud määruse (EL) 2017/2226 artiklis 13;

b) pikaajalise viisa, lennujaama transiidiviisa või elamisloa puhul seda, kas viisa või elamisluba kehtivad, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõikes 1.

3. Alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest teevad vedajad pikaajalise viisa või elamisloa kohta kontrollpäringu nende pikaajaliste viisade ja elamislubade puhul, mis on väljastatud pärast viisainfosüsteemi töölerakendamist. Enne viisainfosüsteemi töölerakendamist väljastatud pikaajalisi viisasid ja elamislube kontrollivad vedajad, sisestades andmed käsitsi.

4. Kontrollpäring tuleb esitada kõige varem 48 tundi enne kavandatud lahkumisaega.

5. Vedajad peavad tagama, et vedaja liidesele on juurdepääs ainult nõuetekohaselt volitatud töötajatel. Vedajad peavad võtma kasutusele vähemalt järgmised mehhanismid:

a) füüsilised ja loogilised juurdepääsukontrolli mehhanismid, mis takistavad lubamatut juurdepääsu vedajate kasutatavale taristule või süsteemidele;

b) autentimine;

c) andmete logimine jälgitavuse tagamiseks;

d) juurdepääsuõiguste korrapärane läbivaatamine.

Artikkel 4

Vedaja liidesega ühendamine ja juurdepääs sellele

1. Vedajad peavad looma vedaja liidesega ühenduse ühel järgmisel meetodil:

a) sihtotstarbeline võrguühendus;

b) internetiühendus.

2. Vedajad peavad saama vedaja liidesele juurdepääsu ühel järgmisel meetodil:

a) süsteemidevaheline liides (rakendusliides);

b) veebiliides (brauser);

c) mobiilirakendus.

Artikkel 5

Päringud

1. Vedaja peab kontrollpäringu saatmiseks esitama järgmised reisija andmed:

a) perekonnanimi; eesnimi (-nimed);

b) sünniaeg; sugu; kodakondsus;

c) reisidokumendi liik ja number ning reisidokumendi välja andnud riigi kolmetäheline kood;

d) reisidokumendi kehtivusaja lõppkuupäev;

e) kuupäev, kui on kavas saabuda Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava liikmesriigi piirile või sellise liikmesriigi piirile, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täielikult, kuid kes kasutab riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi;

f) üks järgmistest:

   1) kavandatud sisenemise liikmesriik, kes kohaldab Schengeni *acquis*'d täielikult;

   2) kui on võimalik kindlaks määrata kavandatud sisenemise liikmesriik, lennujaam sisenemise liikmesriigis, kes kohaldab Schengeni *acquis*'d täielikult;

   3) kavandatud sisenemise liikmesriik, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täielikult, kuid kes kasutab riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi;

   4) kui on võimalik kindlaks määrata kavandatud sisenemise liikmesriik, lennujaam sisenemise liikmesriigis, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täielikult, kuid kes kasutab riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi;

   5) kui tegu on lennujaama transiidiga, siis alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest transiidiliikmesriik selliste kolmandate riikide kodanike puhul, kes vajavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 810/2009 ([17]) artikli 3 kohaselt lennujaama transiidiviisat, kui see on asjakohane;

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

g) üksikasjalikud andmed (kavandatud lahkumise kuupäev ja kellaaeg kohaliku aja järgi, transpordivahendi registreerimisnumber, kui see on olemas, või muud andmed transpordivahendi tuvastamiseks) transpordivahendi kohta, mida kasutati Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava liikmesriigi territooriumile või sellise liikmesriigi territooriumile, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täielikult, kuid kes kasutab riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi.

Lisaks sellele võib vedaja esitada lühiajalise viisa, pikaajalise viisa või elamisloa numbri.

2. Juhul kui sihtkohta ei ole võimalik jõuda ühekordse viisaga, esitab vedaja alates riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi töölerakendamisest kontrollpäringu esitamise ajal teabe selle kohta, et marsruut hõlmab kahte sisenemist liikmesriikidesse.

Juhul kui sihtkohta ei ole võimalik jõuda ühekordse viisaga, esitab vedaja alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest kontrollpäringu esitamise ajal teabe selle kohta, et marsruut hõlmab kahte või enamat sisenemist liikmesriikidesse.

3. Lõike 1 punktides a–d osutatud teabe esitamiseks on vedajatel lubatud skannida reisidokumendi masinloetavat ala.

4. Alates riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi töölerakendamisest kuni viisainfosüsteemi kasutuselevõtmiseni peab vedajal juhul, kui reisija ei kuulu määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 kohaselt kõnealuse määruse kohaldamisalasse või on tegemist lennujaama transiidiga, olema võimalik see kontrollpäringus märkida.

Alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest peab vedajal olema võimalik kontrollpäringus märkida asjaolu:

a) et reisija ei kuulu määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 kohaselt nimetatud määruse kohaldamisalasse, välja arvatud juhul kui tegu on artikli 2 lõike 3 punkti c kohase elamisloa omanike ja artikli 2 lõike 3 punkti e kohase pikaajalise viisa omanikega, või

b) lennujaama transiidi korral, et reisijalt ei nõuda lennujaama transiidiviisa olemasolu kooskõlas määruse (EÜ) nr 810/2009 artikliga 3.

5. Vedajatel peab olema võimalik saata kontrollpäring ühe või mitme reisija kohta. Vedaja liides peab lisama artiklis 6 osutatud vastuse iga päringus käsitletud reisija kohta.

Artikkel 6

Vastus

1. Juhul kui reisija ei kuulu määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 kohaselt kõnealuse määruse kohaldamisalasse, läbib lennujaama transiiti või omab kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 punkti 10 tähenduses riiklikku lühiajalist viisat, on vastus alates riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi töölerakendamisest kuni viisainfosüsteemi kasutuselevõtmiseni „Ei ole kohaldatav". Kõigil muudel juhtudel annab päring vastuse, kas kõik on korras või mitte („OK" või „Not OK)".

2. Alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest:

a) juhul kui reisija ei kuulu määruse (EL) 2017/2226 artikli 2 kohaselt nimetatud määruse kohaldamisalasse, välja arvatud juhul kui tegu on kõnealuse määruse artikli 2 lõike 3 punkti c kohase elamisloa omanike ja artikli 2 lõike 3 punkti e kohase pikaajalise viisa omanikega, on vastus „Ei ole kohaldatav";

b) lennujaama transiidi korral, kui reisijalt ei nõuda lennujaama transiidiviisa olemasolu kooskõlas määruse (EÜ) nr 810/2009 artikliga 3, on vastus „Ei ole kohaldatav";

c) kõigil muudel juhtudel, kui reisijal on lühiajaline viisa, pikaajaline viisa, elamisluba või lennujaama transiidiviisa, on vastus „OK“ või „Not OK“.

Kui kontrollpäringule antakse vastus „Not OK“, siis tuleb vedaja liideses täpsustada, et see pärineb riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemist või viisainfosüsteemist.

3. Alates riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi töölerakendamisest kuni viisainfosüsteemi kasutuselevõtmiseni määratakse kontrollpäringutele antavad vastused kindlaks järgmiste reeglite põhjal:

a) kui reisijal on ühtne lühiajaline viisa:

1) kui viisaga lubatud sisenemiste arv (üks või kaks) ei ole veel täis: OK;

2) kui viisaga lubatud sisenemiste arv (üks või kaks) on juba täis: Not OK;

3) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK;

b) kui reisija suhtes kehtib viisanõue ja puudub teave viisa kohta: Not OK;

c) kui vedaja on märkinud, et marsruudi tõttu on vajalik kahte sisenemist võimaldav viisa:

1) kui reisijal on kahte sisenemist võimaldav viisa, mis kehtib saabumiskuupäeval ja mille kumbagi sisenemist ei ole veel ära kasutatud: OK;

2) kui reisijal ei ole kahte sisenemist võimaldavat viisat: Not OK;

3) kui reisijal on kahte sisenemist võimaldav viisa, aga vähemalt üks sisenemistest on juba ära kasutatud: Not OK;

4) kui reisijal on kahte sisenemist võimaldav viisa, aga vähemalt üks sisenemistest ei kehti saabumiskuupäeval: Not OK.

4. Alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest määratakse juhul, kui vedaja on märkinud transiidiliikmesriigi kooskõlas artikli 5 lõike 1 punkti f alapunktiga 5, kontrollpäringutele antavad vastused kindlaks järgmiste reeglite põhjal:

a) kui reisijal on lennujaama transiidiviisa:

1) kui lennujaama transiidiviisa on liikmesriigi lennujaama transiidiala jaoks kohane: OK;

2) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK;

3) kui viisa puhul on tegu lennujaama ühekordse transiidiviisaga ja viisat ei ole kasutatud: OK;

4) kui viisa puhul on tegu lennujaama kahekordse transiidiviisaga ja viisat on kasutatud ainult üks kord: OK; või

b) kui reisijal on lühiajaline viisa:

1) kui viisaga lubatud sisenemiste arv ei ole veel täis ja kui lubatud viibimisaega on järel vähemalt 1 päev: OK;

2) kui viisaga lubatud sisenemiste arv on juba täis või kui lubatud viibimisaega on järel 0 päeva: Not OK;

3) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK; või

c) kui reisijal on piiratud territoriaalse kehtivusega viisa:

1) kui viisaga lubatud sisenemiste arv ei ole veel täis ja kui lubatud viibimisaega on järel vähemalt 1 päev ning juhul kui transiidiliikmesriik on üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: OK;

2) kui viisaga lubatud sisenemiste arv ei ole veel täis ja kui lubatud viibimisaega on järel vähemalt 1 päev ning juhul kui transiidiliikmesriik ei ole üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: Not OK;

3) kui viisaga lubatud sisenemiste arv on juba täis või kui lubatud viibimisaega on järel 0 päeva ning juhul kui transiidiliikmesriik on üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: Not OK;

4) kui viisaga lubatud sisenemiste arv on juba täis või kui lubatud viibimisaega on järel 0 päeva ning juhul kui transiidiliikmesriik ei ole üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: Not OK;

5) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK; või

d) kui reisijal on pikaajaline viisa:

1) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK;

2) muul juhul: OK; või

e) kui reisijal on elamisluba:

1) kui elamisluba on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK;

2) muul juhul: OK.

5. Alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest määratakse juhul, kui vedaja on märkinud sihtliikmesriigi kooskõlas artikli 5 lõike 1 punkti f alapunktidega 1–4, kontrollpäringutele antavad vastused kindlaks järgmiste reeglite põhjal:

a) kui reisijal on lühiajaline viisa:

1) kui viisaga lubatud sisenemiste arv ei ole veel täis ja kui lubatud viibimisaega on järel vähemalt 1 päev: OK;

2) kui viisaga lubatud sisenemiste arv on juba täis või kui lubatud viibimisaega on järel 0 päeva: Not OK;

3) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK; või

b) kui reisijal on piiratud territoriaalse kehtivusega viisa:

1) kui viisaga lubatud sisenemiste arv ei ole veel täis ja kui lubatud viibimisaega on järel vähemalt 1 päev ning juhul kui sisenemise liikmesriik on üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: OK;

2) kui viisaga lubatud sisenemiste arv ei ole veel täis ja kui lubatud viibimisaega on järel vähemalt 1 päev ning juhul kui sisenemise liikmesriik ei ole üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: Not OK;

3) kui viisaga lubatud sisenemiste arv on juba täis või kui lubatud viibimisaega on järel 0 päeva ning juhul kui sisenemise liikmesriik on üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: Not OK;

4) kui viisaga lubatud sisenemiste arv on juba täis või kui lubatud viibimisaega on järel 0 päeva ning juhul kui sisenemise liikmesriik ei ole üks liikmesriikidest, kus piiratud territoriaalse kehtivusega viisa kehtib: Not OK;

5) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK;

c) kui reisijal on pikaajaline viisa:

1) kui viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK;

2) muul juhul: OK;

d) kui reisijal on elamisluba:

1) kui elamisluba on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud: Not OK;

2) muul juhul: OK;

e) kui reisija suhtes kehtib viisanõue ja puudub teave viisa kohta: Not OK;

f) kui vedaja on märkinud, et sihtkohta ei ole võimalik jõuda ühekordse viisaga:

1) kui reisijal on kahte sisenemist võimaldav viisa, mis kehtib saabumiskuupäeval ja mille kumbagi sisenemist ei ole veel ära kasutatud: OK;

2) kui reisijal on ühekordne viisa: Not OK;

3) kui reisijal on kahte sisenemist võimaldav viisa, aga vähemalt üks sisenemistest on juba ära kasutatud: Not OK;

4) kui reisijal on kahte sisenemist võimaldav viisa, aga vähemalt üks sisenemistest ei kehti saabumiskuupäeval: Not OK;

5) kui reisijal on mitmekordne viisa: OK.

6. Kui reisija on viisanõudest vabastatud või kuulub määruse (EL) 2018/1240 kohaldamisalasse, kohaldatakse komisjoni rakendusmääruse C(2022) 4550 ([18]) sätteid.

Artikkel 7

Teate vorming

eu-LISA määratleb andmevormingud ja teadete struktuuri, mida kasutatakse vedaja liidese abil kontrollpäringute edastamiseks ning päringutele vastamiseks, tehnilistes suunistes. eu-LISA näeb ette vähemalt järgmiste andmevormingute kasutamise:

a) UN/EDIFACT;

b) PAXLST/CUSRES;

c) XML;

d) JSON.

Artikkel 8

Vedaja liidese ja veebiteenuse andmete ekstraheerimise nõuded kolmandate riikide kodanike jaoks ning andmete kvaliteet

1. Andmed väljastatud, tühistatud ja kehtetuks tunnistatud lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade, lennujaama transiidiviisade, elamislubade ja reisilubade kohta ekstraheeritakse automaatselt viisainfosüsteemist, ELi reisiinfo ja -lubade süsteemist ning riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemist vähemalt kord päevas ning edastatakse kirjutuskaitstud andmebaasi.

2. Kõik lõike 1 kohased andmete ekstraheerimised kirjutuskaitstud andmebaasi logitakse.

3. eu-LISA vastutab veebiteenuse ja selles sisalduvate isikuandmete turvalisuse eest ning andmete ekstraheerimise ja lõikes 1 osutatud andmete kirjutuskaitstud andmebaasi edastamise eest. Tehnilise rakendamise üksikasjad tuletatakse turbeplaanist riskihindamisprotsessi järgides.

([18]) Komisjoni rakendusmäärus C(2022) 4550, millega kehtestatakse vedajate kontrollpäringute normid ja tingimused, vedajate autentimiskava andmekaitse ja turvasätted ning varumenetlused juhuks, kui juurdepääs puudub tehnilistel põhjustel.

4. Kirjutuskaitstud andmebaasist ei ole andmeid võimalik edastada riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ega viisainfosüsteemi.

Artikkel 9

Autentimiskava

1. eu-LISA töötab välja autentimiskava, arvestades teavet turvariskide juhtimise kohta ning lõimitud ja vaikimisi andmekaitse ja juurdepääsu kontrolli põhimõtteid, sealhulgas aruandekohustust, viisil, mis võimaldab teha kindlaks kontrollpäringu esitaja.

2. Andmed autentimiskava kohta esitatakse tehnilistes suunistes.

3. Autentimiskava testitakse kooskõlas artikliga 12.

4. Kui vedajad kasutavad vedaja liidest artikli 4 lõike 2 punktis a osutatud rakendusliidese abil, siis rakendatakse autentimiskava vastastikuse autentimise teel.

Artikkel 10

Autentimiskavas registreerimine

1. Määruse (EL) 2017/2226 artikli 13 lõikes 3 ja määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõikes 1 osutatud vedajad, kes tegutsevad liikmesriikide territooriumil ja veavad sinna reisijaid, peavad enne autentimiskavale juurdepääsu saamist registreeruma.

2. eu-LISA teeb avalikul veebisaidil kättesaadavaks registreerimisvormi, mida saab veebis täita. Registreerimisvormi peab olema võimalik esitada ainult juhul, kui kõik selle väljad on nõuetekohaselt täidetud.

3. Registreerimisvorm peab sisaldama välju, millel nõutakse, et vedajad esitaksid järgmise teabe:

a) vedaja juriidiline nimi ja kontaktandmed (e-posti aadress, telefoninumber ja postiaadress);

b) registreerimist taotleva ettevõtja õigusliku esindaja ja varukontaktisiku kontaktandmed (nimed, telefoninumbrid, e-posti ja postiaadressid) ning spetsiaalne e-posti aadress ja muud kontaktandmed, mida vedaja kavatseb kasutada artiklite 13 ja 14 kohaldamisel;

c) liikmesriik või kolmas riik, kes väljastas lõikes 6 osutatud ettevõtja ametliku registreeringu, ning kõik olemasolevad registreerimisnumbrid;

d) kui vedaja on lisanud kooskõlas lõikega 6 kolmanda riigi väljastatud ettevõtja ametliku registreerimise dokumendi, siis liikmesriigid, kus vedaja tegutseb või kavatseb järgmise aasta jooksul tegutseda.

4. Registreerimisvormis tuleb vedajaid teavitada minimaalsetest turvanõuetest. Vedajad tagavad oma tegevuse kooskõla järgmiste eesmärkidega:

a) vedaja liidesega ühendamisel tekkivate turvariskide tuvastamine ja juhtimine;

b) vedaja liidesega ühendatud keskkondade ja seadmete kaitse;

c) küberturbeintsidentide tuvastamine, analüüsimine, neile reageerimine ja neist taastumine.

5. Registreerimisvormis nõutakse, et vedajad kinnitaksid järgmist:

a) et nad tegutsevad liikmesriikide territooriumidel ja veavad sinna reisijaid või kavatsevad seda teha järgmise kuue kuu jooksul;

b) et nad saavad juurdepääsu vedaja liidesele ja kasutavad seda kooskõlas registreerimisvormis sätestatud minimaalsete turvanõuetega vastavalt lõikele 4;

c) et vedaja liidesele on juurdepääs ainult nõuetekohaselt volitatud töötajatel.

6. Registreerimisvormil tuleb nõuda, et vedajad lisaksid oma asutamisdokumentide elektroonilise koopia, sh põhikirja, kui see on asjakohane, ning kui see on asjakohane, ettevõtte ametliku registreerimise väljavõtte elektroonilise koopia vähemalt ühest liikmesriigist või kolmandast riigist ühes liidu ametlikus keeles või islandi või norra keeles või nendesse keeltesse ametlikult tõlgituna. Ettevõtte ametliku registreerimise dokumendi võib asendada ühes või mitmes liikmesriigis tegutsemise loa elektroonilise koopia, näiteks lennuettevõtja sertifikaadiga.

7. Registreerimisvormis teavitatakse vedajaid järgmisest:

a) et nad peavad teavitama eu-LISAt käesoleva artikli lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud teabe mis tahes muudatustest või tehnilistest muudatustest, mis mõjutavad nende süsteemidevahelist ühendust vedaja liidesega ja mille tõttu võib tekkida vajadus teha täiendavaid teste kooskõlas artikliga 12, kasutades kontaktandmeid, mis eu-LISA on sel otstarbel esitanud;

b) et nende autentimiskava registreering kustutatakse automaatselt, kui logide kohaselt ei ole vedaja kasutanud vedaja liidest ühe aasta jooksul;

c) et nende autentimiskava registreering võidakse kustutada, kui nad rikuvad määruse sätteid, lõikes 4 osutatud turvanõudeid või tehnilisi suuniseid, sh kui nad kuritarvitavad vedaja liidest;

d) et nad peavad teavitama eu-LISAt mis tahes isikuandmetega seotud rikkumistest, mis võivad olla toimunud, ning vaatama korrapäraselt läbi oma sihtotstarbeliste töötajate juurdepääsuõigused.

8. Kui registreerimisvorm on nõuetekohaselt esitatud, siis registreerib eu-LISA vedaja ja teavitab vedajat tema registreerimisest. Kui registreerimisvorm ei ole nõuetekohaselt esitatud, siis keeldub eu-LISA vedaja registreerimisest ja teavitab vedajat selle põhjustest.

eu-LISA peab registreeritud vedajate ajakohastatud registrit. Vedajate registreeringus sisalduvad isikuandmed kustutatakse hiljemalt ühe aasta jooksul pärast seda, kui vedaja registreering on kustutatud.

Artikkel 11

Autentimiskava registreeringu kustutamine

1. Kui vedaja teavitab eu-LISA-t, et ta ei tegutse enam liikmesriigi territooriumil või ei vea sinna enam reisijaid, siis kustutab eu-LISA vedaja registrist.

2. Kui logid näitavad, et vedaja ei ole kasutanud vedaja liidest ühe aasta jooksul, siis kustutatakse vedaja registreering automaatselt.

3. Kui vedaja ei täida enam artikli 10 lõikes 5 osutatud tingimusi või on mul moel rikkunud käesoleva määruse sätteid, artikli 10 lõikes 4 osutatud turvanõudeid või tehnilisi suuniseid, sh kui ta on kuritarvitanud vedaja liidest, siis võib eu-LISA vedaja registreeringu kustutada.

4. eu-LISA teavitab vedajat oma kavatsusest kustutada vedaja registreering kooskõlas lõigetega 1, 2 ja 3 ning registreeringu kustutamise põhjusest kuu aega enne registreeringu kustutamist. Enne registreeringu kustutamist annab eu-LISA vedajale võimaluse esitada kirjalikke märkusi.

5. Kui tegemist on kiireloomuliste IT turvaprobleemidega, sh kui vedaja ei täida artikli 10 lõikes 4 osutatud turvanõudeid või tehnilisi suuniseid, siis võib eu-LISA vedaja ühenduse viivitamata katkestada. eu-LISA teavitab vedajat ühenduse katkestamisest ja esitab selle põhjuse.

6. eu-LISA abistab sobilikul määral vedajaid, kes on saanud registreeringu kustutamise või ühenduse katkestamise teate, et kõrvaldada teate põhjuseks olnud puudused, ning annab piiratud aja jooksul ja rangete tingimuste alusel katkestatud ühendusega vedajatele võimaluse saata kontrollpäringuid muul kui artiklis 4 osutatud viisil.

7. Katkestatud ühendusega vedajad võidakse vedaja liidesega uuesti ühendada, kui nad on edukalt kõrvaldanud turvaprobleemid, mille tõttu ühendus katkestati. Kustutatud registreeringuga vedajad võivad esitada uue registreerimistaotluse.

8. eu-LISA võib igal ajal pärast vedajate registreerimist kooskõlas artikliga 10 ning eelkõige juhul, kui tekib põhjendatud kahtlus, et mõni vedaja või mitu vedajat kuritarvitab vedaja liidest või ei vasta artikli 10 lõikes 4 osutatud tingimustele, küsida lisateavet liikmesriikidelt või kolmandatelt riikidelt.

9. Kui artikli 10 lõikes 2 osutatud registreerimisvorm ei ole pikemat aega saadaval, siis tagab eu-LISA, et selle artikli kohane registreerimine on võimalik muul moel.

Artikkel 12

Vedaja liidese arendamine, testimine ja ühendamine

1. eu-LISA teeb vedajatele kättesaadavaks tehnilised suunised, et nad saaksid vedaja liidest arendada ja testida.

2. Kui vedaja otsustab luua ühenduse artikli 4 lõike 2 punktis a osutatud rakendusliidese kaudu, siis testitakse artiklis 7 osutatud teatevormingu ning artiklis 9 osutatud autentimiskava rakendamist.

3. Kui vedaja otsustab luua ühenduse veebiliidese (brauseri) või mobiilirakenduse kaudu, millele on osutatud vastavalt kas artikli 4 lõike 2 punktis b või c, siis annab ta eu-LISA-le teada, et nad on edukalt testinud oma ühendust vedaja liidesega ning nõuetekohaselt volitatud töötajad on edukalt saanud vedaja liidese kasutamise väljaõppe.

4. Lõike 2 kohaldamiseks töötab eu-LISA välja ja teeb kättesaadavaks testimiskava, testimiskeskkonna ja simulaatori, mis võimaldab eu-LISA-l ja vedajatel testida vedajate ühendust vedaja liidesega. Lõike 3 otstarbel töötab eu-LISA välja ja teeb kättesaadavaks testimiskeskkonna, mis võimaldab vedajatel oma töötajaid koolitada.

5. Kui artiklis 10 osutatud registreerimisprotsess ja käesoleva artikli lõikes 2 osutatud testimine on edukalt lõpetatud või käesoleva artikli lõikes 3 osutatud teade on edukalt vastu võetud, siis ühendab eu-LISA vedaja liidesega.

Artikkel 13

Juurdepääs puudub tehnilistel põhjustel

1. Kui tehnilistel põhjustel on võimatu kontrollpäringut saata, kuna on tekkinud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi või viisainfosüsteemi komponendi tõrge, siis kehtib järgmine:

a) kui tõrke tuvastab vedaja, siis teavitab ta artiklis 14 osutatud viisil ETIASe keskküksust kohe, kui ta saab tõrkest teada;

b) kui tõrke tuvastab või kinnitab eu-LISA, siis teatab ETIASe keskküksus asjaomastele vedajatele ja liikmesriikidele sellisest tõrkest e-posti teel või muu teabevahetusmeetodi abil niipea, kui ta saab sellest teada, ning tõrke kõrvaldamisest, kui probleem on lahendatud.

2. Kui kontrollpäringut ei ole tehniliselt võimalik saata muul põhjusel kui riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi või viisainfosüsteemi komponendi tõrge, siis teatab vedaja ETIASe keskküksusele sellest artiklis 14 osutatud viisil.

3. Vedaja teavitab ETIASe keskküsust artiklis 14 osutatud viisil niipea, kui probleem on lahendatud.

ETIASe keskküsus teatab liikmesriikidele, et sellel vedajal ei ole võimalik kontrollpäringut saata.

4. Käesoleva artikli ja artikli 14 otstarbel teeb eu-LISA ETIASe keskküsusele kättesaadavaks probleemidest teatamise vahendi. See vahend annab juurdepääsu vedajate registrile.

5. ETIASe keskküsus annab teada lõigetes 1 ja 2 osutatud teadete kättesaamisest.

Artikkel 14

Abi vedajatele

1. Vedajatele tehakse avalikul veebisaidil kättesaadavaks probleemidest teatamise vahendi osaks olev veebivorm, et vedajad saaksid abi küsida.

Veebivorm võimaldab vedajatel esitada vähemalt järgmise teabe:

a) vedaja tunnusandmed;

b) taotluse kokkuvõte;

c) kas taotlus käsitleb tehnilist probleemi ning sel juhul tehnilise probleemi tekkimise kuupäev ja kellaaeg.

2. Vedajad saavad ETIASe keskküsuselt taotluse kättesaamise kinnituse. See kinnitus sisaldab probleemist teatamise numbrit.

3. Kui abi taotlus käsitleb tehnilist probleemi, siis saadab ETIASe keskküsus taotluse eu-LISA-le. eu-LISA vastutab vedajatele tehnilise abi andmise eest.

4. Kui abi taotlus ei käsitle tehnilist probleemi, siis abistab ETIASe keskküsus vedajaid, suunates nad asjakohase teabe juurde.

5. Kui lõike 1 kohaselt ei ole tehniliselt võimalik veebivormi kasutades abi küsida, siis saab vedaja kasutada ETIASe keskküsuse või eu-LISAga ühendatud hädaabitelefoni.

6. ETIASe keskküsuse ja eu-LISA antav abi on saadaval ööpäev läbi ja seitse päeva nädalas ning seda antakse inglise keeles.

7. ETIASe keskküsus teeb veebis kättesaadavaks loetelu korduvatest küsimustest ja nendele antud vastustest, mis võivad vedajaid huvitada. See loetelu on kättesaadav kõikides ELi ametlikes keeltes. See esitatakse reisijatele suunatud küsimustest ja vastustest eraldi.

Artikkel 15

Kolmandate riikide kodanike juurdepääs veebiteenusele

1. Kui kolmandate riikide kodanikud kontrollivad turvalise juurdepääsuga veebiteenust kasutades, kui mitu päeva neil on õigus veel riigis viibida, siis peavad nad märkima sihtliikmesriigi.

2. Kolmanda riigi kodanikud peavad sisestama veebiteenusesse järgmised andmed:

a) reisidokumendi või -dokumentide liik ja number ning reisidokumendi või -dokumendid välja andnud riigi kolmetäheline kood;

b) valikuliselt riiki sisenemise või riigist lahkumise kavandatud kuupäev või mõlemad, vaikimisi Kesk-Euroopa aja järgi, mida kasutaja saab muuta;

c) sihtliikmesriik.

3. Veebiteenus esitab ühe järgmistest vastustest:

a) „OK“ ja lubatud viibimisaja järelejäänud päevade arv;

b) „NOT OK“ ja lubatud viibimisaja järelejäänud päevade arv 0;

c) „Ei ole kättesaadav“.

4. Kui esitatakse lubatud viibimisaja järelejäänud päevade arv, siis on veebiteenuses märgitud, et päevade arv arvutati kolmanda riigi kodaniku esitatud riiki sisenemise kavandatud kuupäeva alusel ning et tegelik järelejäänud päevade arv võib sõltuvalt riiki sisenemise tegelikust kuupäevast olla erinev.

5. Kui kolmanda riigi kodanik ei ole riiki sisenemise kuupäeva kavandatud esitanud, siis tuleb ülejäänud lubatud viibimisaeg arvutada päringu esitamise kuupäeva põhjal. Sellisel juhul märgitakse veebiteenuses, et lubatud viibimisaja järelejäänud päevade arv arvutati päringu tegemise kalendrikuupäeva alusel.

6. Kui riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis ei ole kolmanda riigi kodaniku kohta andmeid, siis määratakse määruse (EL) 2017/2226 artiklis 22 sätestatud üleminekuperioodil kontrollpäringutele esitatavad vastused kindlaks järgmiste reeglite põhjal:

a) lubatud viibimisaeg: OK;

b) järelejäänud päevad: teave puudub (sh märkus selle kohta, et arvesse ei ole võetud riigis viibimisi, mis eelnesid riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutuselevõtule).

7. Pärast määruse (EL) 2017/2226 artiklis 22 osutatud üleminekuperioodi määratakse kontrollpäringutele antavad vastused kindlaks järgmiste reeglite põhjal:

a) kui kolmanda riigi kodanikul on alles piisav arv päevi lubatud viibimisaega, on vastus:

   i) lubatud viibimisaeg: OK;

   ii) järelejäänud päevad: riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi arvutatud lubatud viibimisaja järelejäänud päevade arv;

b) kui kolmanda riigi kodanik on kasutanud osa lubatud viibimisajast ja kavatseb lubatud viibimisaja ületada, on vastus:

   i) lubatud viibimisaeg: Not OK;

   ii) järelejäänud päevad: 0;

c) kui kolmanda riigi kodanik on kasutanud kõik lubatud viibimisaja päevad, on vastus:

   i) lubatud viibimisaeg: Not OK;

   ii) järelejäänud päevad: 0;

d) kui kolmanda riigi kodaniku suhtes kehtib viisakohustus ja tal ei ole kehtivat viisat või tema viisa on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud või tal on piiratud territoriaalse kehtivusega viisa, mis ei vasta sisestatud sihtliikmesriigile, siis on vastus:

   i) lubatud viibimisaeg: Not OK;

   ii) järelejäänud päevad: 0;

e) kui kolmanda riigi kodanikul ei ole viisakohustust ja tal ei ole kehtivat reisiluba või tema reisiluba on aegunud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud, on vastus:

   i) lubatud viibimisaeg: Not OK;

   ii) järelejäänud päevad: 0;

f) kui riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis ei ole kolmanda riigi kodaniku kohta kandeid ja tal on lühiajaline viisa, arvutatakse järelejäänud päevade arv vastavalt lühiajalise viisa kehtivusaja lõppkuupäevale. Viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanike puhul ning pärast Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi kasutuselevõtu kuupäeva vastab järelejäänud päevade arv reisiloa aegumiskuupäevale, võttes arvesse üleminekuperioodi ja tähtajapikendust, millele on osutatud määruse (EL) 2018/1240 artiklis 83.

8. Veebiteenuse kaudu esitatakse kolmandate riikide kodanikele järgmist lisateavet:

a) nähtaval kohal liikmesriik, kus viibimist arvutatakse;

b) reisidokumendi numbri sisestamise välja lähedal teave, et veebiteenuse jaoks kasutatav reisidokument on üks eelmiste riigis viibimiste jaoks kasutatud reisidokumentidest;

c) liikmesriikide loetelu;

d) kõik põhjused, millest tulenevalt võidakse saada vastus „Teave ei ole kättesaadav“;

e) üldine lahtiütlus, milles on selgelt märgitud, et vastust „OK/NOT OK“ ei saa tõlgendada otsusena lubada või keelata isikul Schengeni alale siseneda;

f) kord, mida kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on liidu kodaniku pereliikmed ja kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ, ([19]) või kolmandate riikide kodanike suhtes, kellel on ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt kolmanda riigi sõlmitud kokkuleppe alusel liidu kodanikega võrdväärne õigus vabalt liikuda ning kellel ei ole direktiivi 2004/38/EÜ kohast elamisloakaarti või nõukogu määruse (EÜ) nr 1030/2002 ([20]) kohast elamisluba.

Artikkel 16

Andmetöötlustoimingute logifailide pidamine

Määruse (EL) 2017/2226 artikli 13 lõike 4 ja määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 45c lõike 8 kohaldamisel on ETIASe riiklikul üksusel juurdepääs eu-LISA peetavatele logidele, mis on vajalikud vaidluste lahendamiseks.

Artikkel 17

Rakendusmääruse (EL) 2021/1224 kehtetuks tunnistamine

Rakendusmäärus (EL) 2021/1224 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 18

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, välja arvatud järgmised sätted, mida hakatakse kohaldama alates viisainfosüsteemi töölerakendamisest vastavalt määruse (EL) 2021/1134 artiklile 11:

([19]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

([20]) Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).

a) artikkel 1 niivõrd, kui see puudutab määrust (EÜ) nr 767/2008;

b) artikkel 2 niivõrd, kui see puudutab määrust (EÜ) nr 767/2008;

c) artikli 3 lõiked 2 ja 3;

d) artikli 5 lõike 1 punkti f alapunkt 5;

e) artikli 5 lõike 1 teine lõik; lõike 2 teine lõik; lõike 4 teine lõik;

f) artikli 6 lõiked 2, 4 ja 5;

g) artikli 8 lõiked 1 ja 4 niivõrd, kui need puudutavad määrust (EÜ) nr 767/2008;

h) artikli 10 lõige 1 niivõrd, kui see puudutab määrust (EÜ) nr 767/2008;

i) artikli 13 lõige 1 niivõrd, kui see puudutab määrust (EÜ) nr 767/2008;

j) artikkel 16 niivõrd, kui see puudutab määrust (EÜ) nr 767/2008.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel, 18. august 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN